

A francia Népfront (1936–1938)

Az, hogy a francia Népfront választási győzelme az egész európai baloldal körében nagy reményeket keltett – szinte magától értetődő.

1933 után a nemzetközi fasiszta veszéllyel szemben néhány hősies ellenállási kísérlet, valamint a skandináv országok példái után előbb a spanyol, majd a francia Népfront választási sikerei hozták meg az antifasiszta erők igazi győzelmeit.

Az 1936. májusi választási győzelem azonban már a kortársak számára sem úgy keltett reményeket, hogy illúzióik lettek volna: viták folytak ugyanis a radikálisok és a szocialisták, a szocialisták és a kommunisták között, de éles viták zajlottak mindegyik párt keretein belül is. Ezek a viták mind a lehetőségek, feladatok, tehát a lényegi kérdések körül bontakoztak ki. Kölcsönös bizalmatlanság jellemezte az értelmiség és a Népfront-kormány kapcsolatát, s különösen nagy gondot okozott a sajtó túlnyomó többségének ellenséges, koncentrált támadása. Nem volt problémátlan a kormány és a szakszervezetek együttműködése sem, bár az igazi ellentétek a kormány és munkáltatók között jelentkeztek. A szakszervezetek és a munkáltatók között pedig állandósult a súrlódás, mindenütt problémák tornyosultak – de erre a Népfront vezetői jóelőre figyelmeztettek. A Népfront programjának gyakorlati megoldása ezért igen nagy nehézségekbe ütközött.

További nehézséget okozott az egyre feszültebb nemzetközi helyzet, különösen a spanyol polgárháború, s ezzel összefüggésben pl. a francia–német, ill. francia–angol, stb. kapcsolat.

Természetesen mindegyik közleményeinkben nem tudunk kitérni. Számításba véve azt a nagy hiányt, amely az utóbbi évtizedek magyar történeti irodalmában a Népfront reális bemutatásában félreérthetetlenül kialakult, csupán két kérdéskört emeltünk ki, amit francia történészek írásai alapján mutatunk be. Az első kérdéskör a Blum-kormány külpolitikája, amelyet a francia diplomácia-történetírás egyik ismert neosztora, P. Renouvin elemez. Írása sok novumot és még több figyelemreméltó szempontot tartalmaz, s lehetővé teszi a nemzetközi feltételek reálisabb, jobb megértését.

Még jelentősebbnek tűnik az az elmaradás, amely a Népfront gazdasági és szociális eredményeinek bemutatását illeti, jóllehet ezek kitérőlehetetlenek maradtak a későbbi francia köztörténetből. A sikeres áttörés

midnjárt a Népfrent-korszak kezdetén történt, s ezúttal nemcsak viták, hanem valódi harc, országos sztrájk hullámhegyén.

A törvények, rendszabályok vitája máig húzódik.

Közleményünkkel az a célunk, hogy ha szerény mértékben is, de hozzájáruljunk a francia Népfrent történetének jobb megismeréséhez.

Jemnitz János